

Վրդ. Տաշեան 1895 ին է որ նրա տարակեց — Այտրեան Արքայնոր յիսնամեայ յորելանին առ-
քիս — իր բանձրանատոր ու պատկառելի գործը, Յոյն-հայ Գոյնէի Նիւ-էք-ոյ Լուսնաբերանը

Հ. ՅԱԿՈՎԲՈՍ Վ. ՏԱՇԵԱՆ

Միջնորդն է Վ. Յ. Ն., որուն մեջ խօսած է իրենց մատենագրարանին ձեռնարկներ կազմող 568 (այժմ 1000) գանազան ձեռագիրներու վրայ, զայն մանրամասնօրէն բարանելով : Սոյն գիրքը կը բաղկանայ 1164 մեծադիր էջերէ (բաց ի գերմաներէն մասէն, 276 էջ), ձեռագրած 7 գմայելի յակոյածական տախտակներով ուր ցոյցադրուած են այլ եւ այլ դարացի գեղագիրներու գործերէ նմուշներ, զարդագիրներ, կոչքի գունագեղ և սակեզօծ պատկերներ ու լուսանցքի նորը զարդանկարներ, որոնք ա՛յնքան բան կը խօսին նաչկական նին ոճին ինքնատիպ բնութեանը վրայօք : Տարիներու տրնութեանց արդիւնք բանասիրական այս նոյակապ գործին նամար — որուն տպագրութիւնը 1 1/2 տարի տեսած է — վառնուած է շուրջ 16000 քօռօնա, գումար որուն 2000 ը սիրաշօմար տրամադրած է Վ. Յ. Ն. յայտ Կաշու. Կաճաւը :

Յառաջ բերենք յառաջարանէն նետեալ նատուածը . — « Հայ մատենագրութեանը և սնոր պատմութեանը սրտայտին նամար սանրամեշտ է մեծ նաւարանց վրայ լիով տեղեկութիւն ունենայ : Հաջոց մատենագրութեան ճշգրիտ պատմութիւն մ'աննար է գրել այնպէս, ինչպէս կը պահանջէ այսօր գիտութիւնն, երկ լոյս չափուով էջմիածնայ . . . և այլն գանձերուն վրայ » :

րիւնն, երկ լոյս չափուով էջմիածնայ . . . և այլն գանձերուն վրայ » :

ՄԻՋ-ԻՆՏԵՐՆԱԿԱՆ ՀԱՅԿ-ՐՈՒՆԵՆԸ

« ԺՊՅԿ-ՐՈՒԹՅՈՒՆ », ՃՈՐՄՏԻ

Ձեռագիր մատենաներ անբաւական էին ժողովուրդներու ընդհանուր և արագ զարգացման նամար :

Պէտք էր որ ծնէր 15րդ դարու նամարեղ մարդը, մեծ գործաւորը՝ Կերեմակերկ և վիրխարի նանգրուան մը բանար ազգերու քաղաքակրթութեան ընթացքին, ստեղծելով ՏՊՅԿ-ՐՈՒՆԵՆԸ, որով կարելի ըլլար գիրքերու միջոցաւ ինացականութեան ջանք ստարացունել երկիր երկիր և նգօր մշտն մը սոյլ միտքերու բարեբար զարբումին :

Քաղաքակրթութեան պատմութիւնը սակեղուազ քանդակած է անունն այդ բանկազին մարդուն որ նակայ ուսմիբրաներէն մին եղաւ նամար ազգաց մատարական յառաջդիմութեան : Կերեմակերկ բողած է յիշատակ մը որ շաւե՛տ անվար պիտի մնայ երախտապարս մարդկութեան նոգիին մեջ, ցորջափ ուսում ու դպրութիւն, գիտութիւն և արուեստներ — ինացական կեանքի այդ ջբնաղ գործունէութիւնները — կենդանի մնան տիեզերքիս վրայ . վասն զի Կերեմակերկի գիտքը գերագանցապէ՛տ ստատրած եղաւ ստունց ամէնո՛ւն ալ փոյրբնաց բարգաւաճման ու ծաւալումի գործին :